

UCHWAŁA NR 534/2026
ZARZĄDU POWIATU W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

z dnia 27 kwietnia 2026 r.

w sprawie wniesienia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w informacji pokontrolnej

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1684, z 2026 r. poz. 252) w związku z art. 25 ust.2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 818) Zarząd Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Przedkłada się Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Łódzkiego zastrzeżenia do ustaleń zawartych w informacji pokontrolnej z dnia 31 marca 2026 roku dotyczącej kontroli doraźnej projektu nr RPLD.11.03.01-10-0002/18 pn. „SIŁA KWALIFIKACJI” realizowanego w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. T. Kościuszki w Tomaszowie Maz.

§ 2. Treść zastrzeżeń do ustaleń zawartych w informacji pokontrolnej stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wicestarosie Tomaszowskiemu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu

- 1. Dariusz Kowalczyk**.....
(Starosta Tomaszowski)
- 2. Sławomir Żegota**.....
(Wicestarosta)
- 3. Krzysztof Biskup**.....
(Członek Zarządu Powiatu)
- 4. Michał Czechowicz**.....
(Członek Zarządu Powiatu)
- 5. Grzegorz Glimasiński**.....
(Członek Zarządu Powiatu)

Tomaszów Mazowiecki, 27 kwietnia 2026 roku

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
Departament Wdrażania EFS
Wydział Kontroli
al. Piłsudskiego 8
90-051 Łódź

Beneficjent: Powiat Tomaszowski reprezentowany przez Zarząd Powiatu

Realizator: Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. T. Kościuszki w Tomaszowie Mazowieckim

Znak sprawy: EFSIII.44.89.2025.ŁNP.9

ZASTRZEŻENIA

do ustaleń zawartych w informacji pokontrolnej z dnia 31 marca 2026 roku

Działając w imieniu Beneficjenta, w odpowiedzi na Informację pokontrolną nr 1 z dnia 31 marca 2026 roku oraz w związku z pismem EFSIII.44.89.2025.ŁNP.10 z dnia 7 kwietnia 2026 roku, wydłużającym do dnia 30 kwietnia 2026 roku termin na złożenie zastrzeżeń do ustaleń zawartych w Informacji pokontrolnej z dnia 31 marca 2026 roku (dalej również: „Informacja pokontrolna”), niniejszym:

- 1) przedstawiamy poniższe zastrzeżenia do ustaleń zawartych w Informacji pokontrolnej nr 1 z dnia 31 marca 2026 roku, dotyczącej projektu „Siła kwalifikacji” realizowanego przez Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. T. Kościuszki w Tomaszowie

Mazowieckim, Umowa nr RPLD.11.03.01-10-0002/18-00 z późn. zm. (dalej również: „**Projekt**”) kwestionując je w całości;

- 2) wnosimy o odstąpienie przez Instytucję Zarządzającą od żądania zwrotu środków w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, których wystąpienie Beneficjent kwestionuje oraz o uznanie wszystkich wydatków czynionych w ramach projektu za kwalifikowalne;
- 3) wnosimy o udostępnienie Beneficjentowi raportu końcowego Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) z dnia 13 sierpnia 2025 roku po zamknięciu dochodzenia nr OC/2022/0255/A3 (dalej również: „**Raport**”) i zastrzegamy możliwość wnoszenia dalszych umotywowanych zastrzeżeń do Informacji pokontrolnej nr 1 z dnia 31 marca 2026 roku po zapoznaniu się z tym raportem.

UZASADNIENIE

Tytułem wstępu należy wskazać, że Beneficjent w całości kwestionuje ustalenia Instytucji Zarządzającej (dalej również: „**IZ**”) zawarte w Informacji pokontrolnej nr 1 z dnia 31 marca 2026 roku, dotyczącej projektu „Siła kwalifikacji” realizowanego przez Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. T. Kościuszki w Tomaszowie Mazowieckim, Umowa nr RPLD.11.03.01-10-0002/18-00 z późn. zm., w szczególności w zakresie, w jakim IZ stwierdza wystąpienie w Projekcie nieprawidłowości uzasadniających żądanie zwrotu przyznanego dofinansowania w łącznej kwocie 1 440 070,77 złotych (słownie: jeden milion czterysta czterdzieści tysięcy siedemdziesiąt złotych siedemdziesiąt siedem groszy).

W szczególności należy zwrócić uwagę, że Projekt był już uprzednio kontrolowany dwukrotnie przez IZ (Informacja pokontrolna nr 53/2020 oraz Informacja pokontrolna nr 80/2021), w tym w zakresie postępowań na przeprowadzenie szkoleń i zakup odzieży, a IZ nie stwierdziła wówczas żadnych nieprawidłowości. W tym kontekście zaskoczenie budzą zgoda odmienne wnioski i ustalenia IZ zawarte w aktualnej Informacji pokontrolnej.

Przechodząc przy tym do szczegółowego omówienia zastrzeżeń Beneficjenta do ustaleń zawartych w rzeczowej Informacji pokontrolnej, niniejszym podaję, co następuje:

1. Przeprowadzenie szkoleń (wybór wykonawcy w trybie art. 138o ustawy - Prawo zamówień publicznych)

W toku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości w zakresie I części zamówienia w przedmiocie szkoleń: „Zaawansowane metody lutowania i napraw pakietów elektronicznych wraz z komponentem dla pakietów elektronicznych działających w przestrzeni kosmicznej,

Pakietów elektronicznych z komponentami Ball Grid Array w praktyce, w tym również zastosowanie SPACE (BGA), Elektryczność statyczna, a urządzenia elektroniczne (ESD)” (wybór wykonawcy w trybie art. 138o ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, z późn. zm., dalej: „Pzp”).

1.1. Uwagi ogólne

Wspomniane postępowanie zostało przeprowadzone zgodnie z art. 138o ustawy Pzp. Przepis ten stanowi o zasadach przeprowadzania postępowania na usługi społeczne w przypadku, gdy wartość zamówienia nie przekracza kwot określonych w art. 138g ustawy Pzp. Przepis ten stanowi rozwinięcie dotychczas obowiązującego art. 5a stosowanego do zakupu usług niepriorytetowych. W konsekwencji zamawiający, udzielając zamówienia na usługi społeczne o wartości mniejszej niż kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp, stosuje własną procedurę, z uwzględnieniem zasad opisanych w ww. przepisie. Oznacza to, że Zamawiający stosując tą procedurę samodzielnie ustala zasady jego przeprowadzenia.

Powyższe stanowisko potwierdza orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej (dalej jako: „KIO”), w którym wskazuje się, że „(...) zamawiający uprawniony jest do samodzielnego określenia szczegółowej procedury, w ramach której udzieli zamówienia na usługi społeczne o wartości mniejszej niż wskazana w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp, z uwzględnieniem wytycznych opisanych w art. 138o ustawy Pzp. Określone w art. 138o ustawy Pzp zasady prowadzenia tego rodzaju postępowania są jedynymi wytycznymi ustanowionymi przez ustawodawcę”. (postanowienie KIO z 12.04.2018 r., sygn. akt KIO 638/18) oraz „W ocenie Izby uregulowania zawarte w art. 138o ustawy Pzp stanowią odrębną procedurę udzielania zamówienia na usługi społeczne, na co wskazuje analiza treści oraz chronologia przywołanych przepisów. Zamawiający jest uprawniony do samodzielnego ustalenia i opisanie szczegółowej procedury, w ramach której udzieli zamówienia na usługi społeczne o wartości mniejszej niż wskazana w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp, mając na względzie minimalne wymagania opisane w art. 138o ust. 2-4 ustawy Pzp. (por. postanowienie KIO z 9.10.2018 r., sygn. akt KIO 1917/18).”

Poniżej Beneficjent odnosi się do poszczególnych zarzutów jakie zostały wskazane w zakresie ww. postępowania w Informacji pokontrolnej nr 1.

1.2. Odniesienie się do poszczególnych zarzutów

1.2.1. Zarzut wskazania jako kryterium oceny ofert: doświadczenie wykonawcy – korekta 25%

Po pierwsze należy zauważyć, że jak już zostało wskazane powyżej zamówienie zostało udzielone w procedurze zamówienia na usługi społeczne bez stosowania przepisów ustawy Pzp. Zgodnie natomiast z art. 138o ust. 2 ustawy Pzp *„Zamawiający udziela zamówienia w sposób przejrzysty, obiektywny i niedyskryminujący.”*

Nadto zgodnie z art. 138o ust. 3 ustawy Pzp *„Zamawiający zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, na stronie internetowej, ogłoszenie o zamówieniu, które zawiera informacje niezbędne z uwagi na okoliczności jego udzielenia, w szczególności:*

- 1) termin składania ofert uwzględniający czas niezbędny do przygotowania i złożenia oferty;*
- 2) opis przedmiotu zamówienia oraz określenie wielkości lub zakresu zamówienia;*
- 3) kryteria oceny ofert.”*

Faktem jest, że jakkolwiek w niniejszym postępowaniu było wskazane jako kryterium oceny ofert *„Doświadczenie wykonawcy”*, jednakże w ocenie Beneficjenta zastosowane ono zostało w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Kontrolujący w treści Informacji pokontrolnej stwierdził w tym zakresie jedynie, że *„Na dzień obowiązujących przepisów doświadczenie wykonawcy mogło być oceniane wyłącznie jako warunek udziału w postępowaniu, a nie jako kryterium oceny ofert, w związku z powyższym doszło do naruszenia zasad: uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, przejrzystości postępowania.”*

Kontrolujący stawiając taki zarzut – czego zresztą szerzej nawet nie umotywował – w ocenie Beneficjenta oparł się na przepisach ustawy Pzp w zakresie formułowania kryteriów oceny ofert. Zgodnie z art. 91 ust. 1 Pzp *zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia*. Natomiast zgodnie z art. 91 ust. 3 Pzp *kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej*.

Z przywołanego przepisu co do zasady wynika zakaz stosowania przy ocenie ofert kryteriów o charakterze podmiotowym. Oznacza to, że właściwości wykonawcy ubiegającego się o udzielenie zamówienia publicznego w procedurze, która przeprowadza jest na podstawie przepisów ustawy Pzp, nie mogą stanowić kryteriów oceny ofert.

Inaczej jednak jest w przypadku zamówień udzielanych bez stosowania przepisów ustawy Pzp. W tym więc zakresie Zamawiający posiada większą swobodę decyzyjną w zakresie formułowanych kryteriów oceny ofert niż w przypadku postępowań prowadzonych zgodnie z przepisami ustawy Pzp. W intencji Beneficjenta sformułowanie takiego kryterium oceny ofert miało na celu wybór wykonawcy, który będzie posiadał bogate doświadczenie w realizacji zamówień objętych niniejszym postępowaniem.

Stanowisko to potwierdza opinia Urzędu Zamówień Publicznych, w której wskazano, że „Z uwagi na okoliczność, iż procedura udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne w oparciu o art. 138 ustawy Pzp tworzona jest przez samego zamawiającego, który zobowiązany jest jedynie do uwzględnienia norm zawartych w art. 138o ust. 2-4 znowelizowanej ustawy Pzp, a które to przepisy nie przewidują konieczności stosowania przepisów ustawy Pzp dotyczących opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert czy umów w sprawie zamówienia publicznego, należy stwierdzić, iż zamawiający w tym zakresie nie jest związany rozwiązaniami ustawowymi”.

Nadto stanowisko o możliwości zastosowania kryterium podmiotowego w zamówieniach na usługi społeczne potwierdza również doktryna. W. Dzierżanowski w swoim Komentarzu do art. 138o ustawy Pzp wskazuje bezpośrednio, że „Ogłoszenie musi zawierać kryteria. Brak jednak obowiązku (ale brak też zakazu) zamieszczania w ogłoszeniu znaczenia poszczególnych kryteriów. Posługując się pojęciem kryteriów oceny ofert, ustawodawca nawiązuje do znaczenia, które nadał temu pojęciu w ustawie. Oznacza to m.in., że jednym z kryteriów musi być cena lub koszt. Mogą to być jednak zarówno kryteria przedmiotowe, jak i inne dopuszczone ustawą. Nie jest jednak jasne, czy zamawiający ma prawo do samodzielnego ustalania dowolnego katalogu kryteriów. W porównaniu z dawnym przepisem dotyczącym zamówień na usługi niepriorytetowe skreślono bowiem przepis, który wprost pozwalał np. na ustalanie podmiotowych kryteriów oceny ofert. Ponieważ zgodnie z art. 138o zamawiający może „udzielić zamówienia”, stosując reguły wskazane w tym przepisie, to należy przyjąć, że procedura opisana w przepisie jest kompletna i aż do chwili udzielenia zamówienia zamawiający nie jest związany innymi przepisami proceduralnymi. Nie wiąże więc go także definicja najkorzystniejszej oferty. **A to przesądzałoby o możliwości stosowania kryteriów innych niż przedmiotowe.** Brak także obowiązku stosowania przepisu ustalającego relację między kryterium ceny a pozostałymi kryteriami. Możliwe jest więc zastosowanie na przykład 100-procentowego kryterium ceny.” (zob. W. Dzierżanowski [w:] J. Jerzykowski, M. Stachowiak, W. Dzierżanowski, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, wyd. VII, Warszawa 2018, art. 138(o), sip.lex.pl).

W związku z powyższym należy stwierdzić, że zarzut stwierdzony przez Kontrolującego jest w zupełności nieuzasadniony. Zamawiający udzielając zamówienia w trybie art. 138o ustawy Pzp uprawniony był do zastosowania kryterium doświadczenia Wykonawcy. Na marginesie należy wskazać, że kontrolujący w żaden sposób nie uzasadnił jak postawienie takiego warunku miałooby wpłynąć na przeprowadzenie postępowania.

1.2.2. Warunki udziału w postępowaniu oraz kryteria oceny ofert zostały określone w sposób, który mógł utrudniać uczciwą konkurencję lub nie zapewniać równego traktowania wykonawców – korekta 25%

W zakresie tego naruszenia w treści Informacji pokontrolnej nr 1 określono, że „W wyniku przeprowadzonej szczegółowej analizy warunków udziału w postępowaniu należy stwierdzić, że zostały one sformułowane w sposób mogący naruszać zasadę uczciwej konkurencji oraz zasadę równego traktowania wykonawców. Dotyczy to w szczególności warunku określonego w pkt 6.1.3 SIWZ, odnoszącego się do zdolności technicznej lub zawodowej wykonawcy, zgodnie z którym Zamawiający wymagał, aby osoby skierowane do realizacji zamówienia „dysponowały również międzynarodowymi certyfikatami ESA (European Space Agency) CAT 3 lub/i CAT 2 lub/i CAT 1.”

Tak jak powyżej aktualne są uwagi w zakresie zarzutu naruszenia art. 138o ustawy Pzp. Zamawiający w tej procedurze uprawniony był do samodzielnego określenia warunków udziału w postępowaniu, a i IZ nie naprowadza żadnych szczegółowych powodów konstruowania swoich zarzutów, które są niezasadne i nie zawierają uzasadnienia.

Posiłkowo należy wskazać, że zgodnie z art. 22 ust. 1a Pzp: *Zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności.*

Jak wynika z orzecznictwa KIO „Warunki udziału w postępowaniu służą wyłonieniu wykonawcy zdolnego do wykonania zamówienia. W związku z tym muszą być tak określone, aby możliwe było osiągnięcie celu ich postawienia, tj. aby wybrany wykonawca dawał rękojmię należytego wykonania umowy. Jednocześnie nie mogą to być warunki nadmierne, nieproporcjonalne do przedmiotu zamówienia. Wynika to z art. 22 ust. 1a p.z.p., który stanowi, iż zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności

wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności.” (wyrok KIO z 16.09.2020 r., KIO 2023/20, LEX nr 3075480.)

Kontrolujący zauważył, że „Tymczasem analiza programów szkoleń objętych zamówieniem prowadzi do wniosku, iż obowiązek posiadania certyfikatów ESA został nałożony w sposób nadmierny i nieadekwatny do rzeczywistego zakresu merytorycznego szkoleń. (...) Certyfikacja IPC sama w sobie jest dowodem wysokich kompetencji trenerów. Program szkoleniowy zawierał elementy lutowania na potrzeby zastosowań w technologiach kosmicznych i takie prace wchodzą w zakres normy IPC J-STD-001, a zatem tego rodzaju normy nie były zarezerwowane wyłącznie dla ESA.”

Z takimi twierdzeniami jednak nie sposób się zgodzić, gdyż nie mają one odzwierciedlenia w stanie faktycznym związanym z przeprowadzeniem szkoleń obejmujących niniejszy zakres zamówienia.

Beneficjent zauważa, że w projekcie „Siła kwalifikacji”, a następnie w postępowaniu w Części I zawarto następujące szkolenia kończące się międzynarodowymi certyfikatami IPC:

- a) Zaawansowane metody lutowania i napraw pakietów elektronicznych wraz z komponentem dla pakietów elektronicznych działających w przestrzeni kosmicznej (IPC),
- b) Pakiety elektroniczne z komponentami Ball Grid Array w praktyce, w tym również zastosowania SPACE (zwane BGA),
- c) Elektryczność statyczna, a urządzenia elektroniczne (ESD),

Szkolenia wymienione w punkcie (a) oraz w punkcie (b) w programie zajęć zawierają elementy tematycznie odnoszące się do aplikacji działających w przestrzeni kosmicznej SPACE opisane jak niżej:

- a) Zaawansowane metody lutowania i napraw pakietów elektronicznych wraz z komponentem dla pakietów elektronicznych działających w przestrzeni kosmicznej (IPC):
 - kryteria montażu elementów przewlekanych i powierzchniowych w tym dla aplikacji działających w przestrzeni SPACE,
 - elementy Ball Grid Array – montaż, demontaż i reballing w tym pracujących dla aplikacji SPACE,
- b) Pakiety elektroniczne z komponentami Ball Grid Array w praktyce, w tym również zastosowania SPACE (zwane BGA):
 - kryteria montażu elementów przewlekanych i powierzchniowych w tym dla aplikacji działających w przestrzeni SPACE,

- elementy Ball Grid Array – montaż, demontaż i reballing w tym pracujących dla aplikacji SPACE.

Dodatkowo od potencjalnych Wykonawców wymagano by podręcznik kursanta był wzbogacony o treści z norm ESA (m.in. ECSS-Q-ST-70-08, ECSS-Q-ST-70-38 czy też ECSS-Q-ST-70-28). Standardy ESA opisane w nawiasach dotyczą:

- a) ECSS-Q-ST-70-08 – Manual soldering of high reliability electrical connections – Lutowanie manualne połączeń elektrycznych o wysokiej niezawodności;
- b) ECSS-Q-ST-70-38 – High-reliability soldering for surface-mount and mixed technology – Lutowanie o wysokiej niezawodności dla technologii montażu powierzchniowego i mieszanego;
- c) ECSS-Q-ST-70-28 – Repair and modification of printed circuits board assemblies for space use – Naprawa i modyfikacja układów obwodów drukowanych wykorzystywanych w przestrzeni kosmicznej.

Kryteria w zakresie montażu i napraw komponentów elektronicznych występujących w technologii SPACE, które opisano w programie szkoleń znajdujących się w projekcie zawarte są właśnie w standardach ESA wymienionych powyżej.

Jednym z warunków udziału w postępowaniu było więc dysponowanie trenerem posiadającym, oprócz stosowanych uprawnień IPC, również certyfikat ESA (ang. European Space Agency) CAT3 lub/i CAT2 lub/i CAT1, co w związku z powyższym było jak najbardziej uzasadnione.

Wymóg posiadania przez prowadzącego certyfikatu ESA był podyktowany treściami programu szkolenia zawierającego elementy dotyczące kryteriów wpisanych w normy ESA – montaż czy naprawa pakietów elektronicznych. Dlatego też uznano, iż osoby mające do czynienia z dokumentami ESA poprzez posiadanie również certyfikatów ESA - CAT3 lub/i CAT2 lub/i CAT1 będą najlepszymi nośnikami takiej wiedzy w celu jej przekazania osobom, które będą szkolone. Analizując dokument ESA – STR258 - ESA-Approved Skills Certification Requirements Electronic Assembly Domain, poczyniono następujące wnioski w zakresie certyfikacji ESA - CAT3 – oznacza operatora, CAT2 – oznacza inspektora i CAT1 – oznacza instruktora oraz uzyskano informacje, iż pełna, zewnętrzna certyfikacja ESA może być przeprowadzona jedynie dla osób posiadających przynajmniej 2 letnie, udokumentowane doświadczenie w branży elektronicznej SPACE. Dlatego też nie zakładano uzyskania certyfikatu ESA przez uczestników zajęć – uczniów – nie spełniających 2-letniego doświadczenia, a jedynie przekazanie wybranych treści norm ESA. Jest to jak najbardziej

zgodne z dokumentem ESA STR-258, który zezwala na fragmentaryczne przekazywać treści normy bez konieczności certyfikacji w zakresie ESA uczestników zajęć. Poza tym – w nawiązaniu do rozmów przeprowadzonych z firmami pracującymi na rzecz branży kosmicznej – wywnioskowano, iż po pierwsze pełna certyfikacja ESA dla uczniów nie jest możliwa, a po drugie pełne szkolenie ESA może być dla nich zwyczajnie za trudne. Dlatego też wybrano rozwiązanie, by fragmentarycznie przekazać wybrane treści standardów ESA. Warto też dodać, iż zapis dotyczący posiadania m.in. najniższego w hierarchii szkoleń ESA certyfikatu CAT3 przez prowadzącego nie jest oczekiwaniem wygórowanym.

W świetle powyższego, dla oceny zgodności zakwestionowanego warunku z art. 22 ust. 1a ustawy Pzp, kluczowe znaczenie ma nie tylko jego merytoryczne uzasadnienie, lecz również weryfikacja, czy warunek ten prowadził do rzeczywistego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym.

W tym kontekście należy jednoznacznie wskazać, że wymóg dysponowania personelem posiadającym certyfikaty ESA, w powiązaniu z certyfikacją IPC, nie miał charakteru warunku eliminującego potencjalnych wykonawców, lecz odnosił się do standardów funkcjonujących w wyspecjalizowanym, lecz realnie istniejącym segmencie rynku usług szkoleniowych.

Na potwierdzenie powyższego Beneficjent wskazuje, iż zgodnie z dokumentem ESA na terenie Europy funkcjonuje szereg autoryzowanych ośrodków szkoleniowych posiadających uprawnienia do prowadzenia szkoleń zarówno w standardzie IPC, jak i ESA. Ośrodki te dysponują kadrą posiadającą certyfikację ESA w kategoriach CAT1, CAT2 i CAT3, co oznacza, iż na rynku istnieje rzeczywista dostępność podmiotów zdolnych do spełnienia zakwestionowanego warunku. Poniżej przedstawiono zestawienie przykładowych autoryzowanych ośrodków certyfikacji ESA w Europie (zgodnie z Table 5.2 dokumentu ESA STR-258). Przywołane dane mają istotne znaczenie dowodowe, gdyż potwierdzają, że:

- rynek usług szkoleniowych w zakresie technologii elektronicznych dla zastosowań SPACE ma charakter międzynarodowy,
- istnieje wiele podmiotów dysponujących odpowiednio certyfikowaną kadrą,
- dostęp do wykonawców spełniających przedmiotowy warunek nie był ograniczony do pojedynczego podmiotu ani wąskiej grupy wykonawców.

W konsekwencji nie sposób uznać, aby wymóg posiadania przez personel wykonawcy certyfikacji prowadził do naruszenia zasady uczciwej konkurencji lub równego traktowania wykonawców. Przeciwnie, warunek ten odpowiadał obiektywnym wymaganiom wynikającym

z zakresu merytorycznego zamówienia oraz odzwierciedlał standardy funkcjonujące w branży technologii kosmicznych.

Table 5.2 – ESA-approved skills certification schools for electronic assembly techniques

Country	ESA approved skills certification centre	Skills certification Manager contact
Denmark	Hytek * Sofievej 61 DK-9000 Aalborg	[REDACTED]
France	Institut de Soudure (IS) Industrie ZI Paris Nord 2, 90, rue des Vanesses 93420 Villepinte	[REDACTED]
Germany	Institut für Elektronik (IFE) † * in dem Deutschen Zentrum für Luft und Raumfahrt, Münchener Str. 20, D-82234 Weßling / Oberpfaffenhofen	[REDACTED]
	Zentrum für Verbindungstechnik in der Elektronik (ZVE) † Fraunhofer Research Institution for Microsystems and Solid State Technologies EMFT, Argelsrieder Feld 6, D-82234 Weßling / Oberpfaffenhofen	[REDACTED]
Italy	IIS Progress srl †* Via Carlo Pisacane, 46 I-20025 Legnano MI	[REDACTED]
Switzerland	Swiss Welding Institute (SWI) Rue du Nord 3 1400 Yverdon-les-Bains	[REDACTED]
UK	ASTA Technology UK Ltd † * Anglesea Building Room A2.13 Anglesea Road Portsmouth PO1 3DJ	[REDACTED]
† Approved school for Category 1 certification *Courses in English available		

Źródło: ESA-Approved Skills Certification Requirements Electronic Assembly Domain, str. 258.

Odnosząc się do stwierdzenia zawartego w Informacji pokontrolnej nr 1, tj. „program szkoleniowy zawierał elementy lutowania na potrzeby zastosowań w technologiach kosmicznych i takie prace wchodziły w zakres normy IPC J-STD-001, a zatem tego rodzaju normy nie były zarezerwowane wyłącznie dla ESA”, wyjaśniamy jak niżej:

- 1) Program szkolenia i wybór odpowiednich norm w zakresie kryteriów montażu i napraw pakietów elektronicznych działających w aplikacjach kosmicznych – ESA lub IPC, konsultowany był m.in. z firmami pracującymi na rzecz branży kosmicznej. Na podstawie ich międzynarodowych doświadczeń i uzyskanych sugestii zdecydowano się na zastosowanie norm ESA, jako tych, które wykorzystywane są właśnie w tym przemyśle. Na potwierdzenie załączamy odświeżoną korespondencję z firmą Creotech potwierdzającą taki właśnie wybór;
- 2) Dokument IPC-J-STD-001 – analizując spis treści najnowszej rewizji tego dokumentu **nie znajdziemy** w nim wytycznych w zakresie kryteriów montażu dla branży kosmicznej (spis treści w załączniku), powoływanie się więc na ten dokument jest błędne;
- 3) Dokument IPC-J-STD-001 Addendum – Space and Military – jedynie ten dokument zawiera wytyczne, **ale tylko i wyłącznie** w zakresie montażu wybranych elementów elektronicznych, **nie zawiera** wytycznych w zakresie napraw pakietów elektronicznych stosowanych w przemyśle kosmicznym, na czym zależało Beneficjentowi i co zostało umieszczone w programie szkoleń;
- 4) Nie skorzystano z dokumentu IPC-J-STD-001 czy dokumentu IPC-J-STD-001 Addendum – Space and Military – ponieważ:
 - a) Dokumenty te nie zawierają kryteriów dotyczących napraw pakietów elektronicznych stosowanych w przemyśle kosmicznym (program szkolenia – m.in. elementy Ball Grid Array – montaż, demontaż i reballing w tym pracujących dla aplikacji SPACE), na czym zależało Beneficjentowi, by takie treści w programie szkolenia się znalazły i na co wyraziła zgodę IZ,
 - b) Nie skorzystano z innych dokumentów IPC w zakresie napraw pakietów elektronicznych działających w aplikacjach kosmicznych – IPC nie dysponuje standardami IPC, które dotyczyłyby napraw pakietów kosmicznych;
 - c) Dodatkowo dokumenty Policies and Procedures for Certified IPC Specialist (CIS) regulujący zasady międzynarodowych szkoleń i certyfikacji IPC, zezwala jedynie na stosowanie materiałów szkoleniowych tylko i wyłącznie, gdy kończą się one certyfikacją IPC – czyli uzyskaniem certyfikatu IPC, w tym przypadku w zakresie dokumentu IPC-J-STD-001 Addendum – Space and Military , cytując: *„Training materials provided by IPC shall only be utilized by Certified IPC Trainers (CIT), or*

Master IPC Trainers (MIT) to conduct training that leads to issuance of an Official IPC Serialized Certificate.”

Oznacza to, iż chcąc zachować poprawność przepisów IPC w zakresie szkoleń i certyfikacji korzystając z materiałów szkoleniowych opracowanych na potrzeby IPC-J-STD-001 Addendum – Space and Military, należałoby przejść pełną certyfikację kończącą się uzyskaniem certyfikatu IPC w zakresie IPC-J-STD-001 Addendum – Space and Military. Beneficjentowi zależało jedynie na fragmentarycznym przekazaniu wybranych treści, co jak się okazuje w myśl wytycznych programu szkoleń i certyfikacji IPC nie byłoby możliwe.

Podsumowując należy więc stwierdzić, że w tym zakresie zastrzeżenia formułowane względem zarzutu określenia warunków udziału w postępowaniu w sposób rzekomo utrudniający uczciwą konkurencję czy niezapewniający równego traktowania należy uznać za nieuzasadnione w ramach programu przeprowadzenia szkoleń zgodnie z uzasadnieniem przekazanym powyżej.

W konsekwencji, w świetle przedstawionej powyżej argumentacji faktycznej i prawnej, Beneficjent jednoznacznie nie zgadza się ze stanowiskiem IZ, które w sposób nieuprawniony uznaje zakwestionowany warunek za nieproporcjonalny i ograniczający konkurencję. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia naruszenia zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a w konsekwencji do zastosowania korekty finansowej.

2. Zakup i dostawa wyposażenia pracowni hybrydowej z obszaru elektryczno-elektronicznego

W toku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości w zakresie zamówienia na wyposażenie pracowni hybrydowej z obszaru elektryczno-elektronicznego oraz wyposażenie stażysty w odzież ochronną:

2.1. Przedmiot zamówienia opisano w sposób dyskryminujący, ograniczający krąg potencjalnych wykonawców (dotyczy części II zamówienia) – korekta 25%

W treści Informacji pokontrolnej nr 1 uznano, że „Przedmiot zamówienia został sformułowany w sposób dyskryminujący oraz naruszający zasadę proporcjonalności, gdyż szczegółowe parametry składu materiałowego nie zostały uzasadnione obiektywnymi potrzebami Zamawiającego ani wymaganiami funkcjonalnymi, a jednocześnie mogły odpowiadać wyrobom jednego lub wąskiej grupy producentów. Powyższe działanie skutkowało ograniczeniem uczciwej konkurencji oraz równego dostępu wykonawców do postępowania.

Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy Pzp „Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję”.

Z orzecznictwa KIO wynika, że: „Zamawiający, jako podmiot dokonujący zakupów, jest uprawniony do określenia swoich oczekiwań dotyczących przedmiotu zamówienia, jego cech i funkcjonalności. Każde z takich wymagań w większym lub mniejszym stopniu ogranicza konkurencję, jednak tak długo, jak wymagania te są podyktowane obiektywnie uzasadnionymi potrzebami Zamawiającego, a ich celem nie jest zawężenie kręgu wykonawców mogących je wykonać, to Zamawiający jest uprawniony do ich sformułowania. Nie jest natomiast celem systemu zamówień publicznych i obowiązującej w nim zasady uczciwej konkurencji, umożliwienie uzyskania zamówienia wszystkim wykonawcom działającym w danej branży, bez względu na to, jakie cechy i właściwości ma przedmiot zamówienia, który mogą lub chcą zaoferować i bez uwzględnienia potrzeb Zamawiającego”.

W treści informacji pokontrolnej określono, że:

„Zamawiający określił, iż:

- fartuch antystatyczny musi składać się w 35% z bawełny, 64% z poliestru oraz 1% z włókna węglowego,
- koszulki muszą składać się w 49,5% z bawełny, 49,5% z poliestru oraz 1% z włókna węglowego,
- obuwiu musi być wykonane wyłącznie ze skóry.

Ponadto Zamawiający wymagał zapewnienia rozmiarów w nieproporcjonalnie szerokim zakresie, od 4XS do 4XL, co w sposób istotny ograniczało krąg potencjalnych wykonawców zdolnych do spełnienia przedmiotowych warunków.”

Beneficjent jednocześnie zaznacza, że uczniowie realizowali staże w okresie wakacyjnym w obszarze związanym z ich kierunkiem kształcenia. W projektach zaplanowano odzież ESD z uwagi na kierunki kształcenia oraz branżę w jakiej miały odbywać się staże (elektronika i informatyka). Założono także, że wszystkie te zawody w pracach serwisowych powinny wykorzystywać odzież zabezpieczającą przed ESD.

Wymagany skład materiału odzieży ochronnej przeznaczonej dla uczestników projektu na czas realizacji staży wynikał z oczekiwanego komfortu pracy uczniów w okresie wakacyjnym. Dostarczona przykładowo odzież w 100% z poliestru – co oczywiste – nie zapewniłaby im komfortowych warunków pracy. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku obuwia.

Co więcej podmioty działające w branży ICT, w których staże te mogłyby się odbyć, najczęściej dysponują strefami zabezpieczonymi przed wyładowaniami elektrostatycznymi (tzw. strefami EPA).

W następstwie rozpoznania rzeczywistych potrzeb podmiotów przyjmujących stażystów oraz standardów funkcjonujących w tego rodzaju środowisku pracy, przyjęto, iż uczestnicy staży powinni zostać wyposażeni w odpowiednią odzież antystatyczną, zapewniającą zgodność z wymogami bezpieczeństwa obowiązującymi w strefach EPA.

Z uwagi na fakt, iż staże realizowane są w przeważającej części w okresie letnim, przy wysokich temperaturach, istotne było jednocześnie zapewnienie uczestnikom odpowiedniego komfortu użytkowania odzieży i obuwia.

W związku z tym, by uniknąć produktów o niskiej jakości, wykonanych z materiałów sztucznych, powodujących pocenie się czy potencjalne odparzenia postawiono na odzież składającą się m.in. z bawełny, a nie np. tylko z poliestru oraz stosownej jakości obuwia. W związku z powyższym w opisach oczekiwanego wyposażenia stażysty (fartuch, koszulka) pojawiły się odpowiednie wymagania w zakresie składu procentowego materiału, zawierającego m.in. bawełnę. W okresie przygotowania projektu ogólnie dostępna odzież była odzieżą wskazaną w specyfikacji. Wynikało to z faktu, iż materiał stosowany do produkcji odzieży antystatycznej przez wiele firm z Polski, Europy czy na świecie jest kupowany od dostawców z Turcji lub Azji. W obecnym czasie na rynku można było znaleźć odzież o takim składzie u wielu dostawców. Podobnego opisu dokonano również w zakresie obuwia, sugerując się również sugestiami z firm przyjmujących uczniów na staże. W tym przypadku w zapisie postawiono wymóg by obuwiu było skórzane. Najbardziej znana marka obuwia skózanego ABEBA jest dostępna w kilkudziesięciu podmiotach na rynku. Dzięki obuwiu skózanemu możliwe było uzyskanie zwiększonego komfortu pracy w okresie letnim, bez ryzyka odparzenia stóp, które mogłoby mieć miejsce przy obuwiu wykonanym z materiałów sztucznych.

Wymagano szerokiego zakresu odzieży, jeżeli chodzi o rozmiary, z uwagi na fakt, iż młodzież szkolna może sklasyfikować się w każdym ze wskazanych rozmiarów. Co więcej, standardem jest oczekiwanie pełnego zakresu rozmiarów odzieży w sytuacji, kiedy do czynienia mamy z jakimkolwiek zróżnicowaniem podmiotowym. Ostatecznie zamawiana odzież wynikała z pomiarów jakich dokonano w szkole na uczestnikach projektu. Zestawienia konkretnych ilości i rozmiarów były przekazywane do Wykonawcy bazując na wcześniej dokonanych pomiarach uczniów/uczennic.

Powyższe wymogi były więc w pełni uzasadnione względami bezpieczeństwa i komfortu przeprowadzanych szkoleń dla uczniów, a także warunkami technicznymi i technologicznymi.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że zastrzeżenia formułowane względem zarzutu opisanego przedmiotu zamówienia w sposób rzekomo dyskryminujący czy ograniczający krąg potencjalnych wykonawców są nieprawidłowe. Tak postawione wymagania były uzasadnione potrzebami Zamawiającego, co znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie KIO.

3. Zarzut wspólny dla obu postępowań oraz pozostałe zastrzeżenia do ustaleń zawartych w Informacji pokontrolnej

3.1. Zamawiający dopuścił rzekomo do wykonywania czynności w postępowaniu osobę, wobec której istniały okoliczności budzące uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności oraz obiektywizmu – naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy Pzp (konflikt interesów)

3.1.1. Brak konfliktu interesów

3.1.1.1. Uwagi ogólne

Ustosunkowując się do sformułowanych zarzutów jakoby w ramach projektu RPLD.11.03.01-10-0002/18-00 „Siła kwalifikacji” wystąpić miały nieprawidłowości związane z istnieniem konfliktu interesów Beneficjent oświadcza, iż zaprzecza tym założeniom.

W tym kontekście należy wskazać, że brak jest jakichkolwiek podstaw, w tym prawnych, ażeby twierdzić, iż w ramach projektu zachodził konflikt interesów w rozumieniu przepisów prawa, w tym m.in. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych.

Jednocześnie wskazuję, iż Beneficjent jako strona postępowania nie posiada raportu OLAF, na który powołuje się Kontrolujący w Informacji pokontrolnej nr 1 i twierdzenia w nim zawarte. Wobec braku udostępnienia tego dokumentu nie jest Beneficjentowi znany ani cały zakres, ani wszystkie ustalenia prowadzonego przez OLAF postępowania, co uniemożliwia dokonanie rzetelnego merytorycznego odniesienia się do ewentualnych wniosków, które Instytucja Zarządzająca może z niego wywodzić. Powyższe pozostaje w sprzeczności w szczególności z zasadą praworządności, zasadą informowania i czynnego udziału stron oraz zasadą zaufania do władzy publicznej.

Sprzeciwiamy się więc założeniom, które nie znajdują oparcia czy też uzasadnienia w stanie faktycznym i prawnym analizowanego przypadku.

Wymaga bowiem podkreślenia, iż Projekt realizowany był w poszanowaniu wszelkich powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (dalej również jako: „**Wytoczne 2014-2020**”).

3.1.1.2. Konflikt interesów w rozumieniu Rozporządzenia 2018/1046

Wymaga zauważenia, że zgodnie z art. 61 ust. 3 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (dalej również jako: „**Rozporządzenie 2018/1046**”), *konflikt interesów istnieje wówczas, gdy bezstronne i obiektywne pełnienie funkcji podmiotu upoważnionego do działań finansowych lub innej osoby, o których mowa w ust. 1, jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub związki z jakimkolwiek krajem, interes gospodarczy lub jakiekolwiek inne bezpośrednie lub pośrednie interesy osobiste.*

W tym kontekście należy wyjaśnić, że w świetle powyższej definicji w odniesieniu do projektu nie zaistniały jakiekolwiek okoliczności, które mogłyby:

- zagrażać bezstronnemu i obiektywnemu wykonywaniu obowiązków przez osoby uczestniczące w realizacji projektu,
- rodzić po stronie tych osób interes gospodarczy lub osobisty.

Takich okoliczności, poza odwołaniem się do raportu OLAF nie naprowadza zresztą sama Instytucja Zarządzająca.

3.1.1.3. Konflikt interesów w rozumieniu Wytocznych (2021/C 121/01)

Wydane również przez Komisję Europejską w 2021 roku (a zatem już po realizacji Projektu) Wytoczne dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (2021/C 121/01) stanowią, że:

- definicja konfliktu interesów wynika bezpośrednio z art. 61 Rozporządzenia 2018/1046,
- państwa członkowskie mają obowiązek wdrożenia tego przepisu w systemach zarządzania i kontroli,

- konflikt interesów musi być oceniany konkretnie i indywidualnie, a nie w sposób abstrakcyjny lub domniemany.

Wymaga też – uprzedzająco – podkreślenia, że Wytyczne (2021/C 121/01) nie obowiązywały w okresie realizacji Projektu, a więc nie mogą one stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek zarzutów dotyczących zdarzeń wcześniejszych, które były oceniane według stanu prawnego obowiązującego przed rokiem 2021.

Co więcej, zgodnie z zawartym w nich zastrzeżeniem prawnym: Zgodnie z obowiązującym prawem Unii niniejszy dokument zawiera wytyczne techniczne dla pracowników i organów uczestniczących w wykonywaniu, monitorowaniu i kontrolowaniu budżetu UE dotyczące sposobu interpretowania i stosowania przepisów UE w celu usprawnienia procesu wdrażania i zachęcenia do stosowania dobrych praktyk. Przykłady przedstawione w niniejszym dokumencie służą wyłącznie zilustrowaniu określonych pojęć omówionych w poszczególnych rozdziałach. Jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest upoważniony do interpretowania prawa Unii w wiążący sposób.

Wobec powyższego Wytyczne (2021/C 121/01) nie mogą stanowić podstawy ewentualnych decyzji i działań podejmowanych na tym etapie przez Instytucję Zarządzającą.

Jak jednak wynika z ich punktów 3.2.1 i 4.1 sama możliwość wystąpienia konfliktu nie przesądza jeszcze o jego zaistnieniu. Warunkiem koniecznym jest indywidualny oraz możliwy do zidentyfikowania związek danej osoby z konkretnym procesem podejmowania decyzji.

3.1.1.4. Konflikt interesów w rozumieniu Wytycznych 2014-2020

Odnosząc się ostatecznie do kwestii konfliktu interesów należy wspomnieć również na regulacje przewidziane w Wytycznych 2014-2020, gdzie zgodnie z sekcją 6.5.2 punkt 2, w celu uniknięcia konfliktu interesów:

- a) w przypadku beneficjenta, który nie jest zamawiającym w rozumieniu Pzp, zamówienia nie mogą być udzielane podmiotom powiązanym z nim osobowo lub kapitałowo, z wyłączeniem zamówień sektorowych, zamówień określonych w podrozdziale 6.5 pkt 8 lit. g lub h oraz przypadków wskazanych poniżej (...)
- b) osoby wykonujące w imieniu zamawiającego czynności związane z procedurą wyboru wykonawcy, w tym biorące udział w procesie oceny ofert, nie mogą być powiązane osobowo lub kapitałowo z wykonawcami, którzy złożyli oferty. Powinny być to osoby bezstronne i obiektywne.

Wymaga przy tym jednak podkreślenia, że zgodnie z sekcją 6.5.2. punkt 3, przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między beneficjentem lub osobami

upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w imieniu beneficjenta lub osobami wykonującymi w imieniu beneficjenta czynności związane z przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy a wykonawcą, polegające w szczególności na:

- a) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub osobowej,
- b) posiadaniu co najmniej 10% udziałów lub akcji,
- c) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika,
- d) pozostawaniu w związku małżeńskim lub określonych relacjach pokrewieństwa lub powinowactwa.

Przywołana regulacja wprost wskazuje zatem, iż powiązania te muszą zachodzić pomiędzy beneficjentem a wykonawcą. W realiach analizowanej sprawy taka sytuacja nie miała miejsca, a Kontrolujący w treści Informacji pokontrolnej nie wskazuje żadnych konkretnych okoliczności faktycznych, które mogłyby potwierdzić istnienie powiązań w rozumieniu powołanej regulacji.

Tym samym brak jest jakichkolwiek powiązań osobowych lub kapitałowych, o których mowa w sekcji 6.5.2 punkt 3 Wytycznych 2014-2020, mogących rodzić konflikt interesów w rozumieniu tych wytycznych.

3.1.1.5. Konflikt interesów w rozumieniu przepisów ustawy Pzp

W art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych określono, że: Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podlegają wyłączeniu, jeżeli: (...)

*2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z **wykonawcą**, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych **wykonawców** ubiegających się o udzielenie zamówienia (...)*

*4) pozostają z **wykonawcą** w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób. (...).*

Przywołane powyżej regulacje ustawodawstwa krajowego również wprost wskazują, iż powiązania te muszą zachodzić pomiędzy beneficjentem a **wykonawcą**. W realiach analizowanej sprawy taka sytuacja nie miała miejsca, a Kontrolujący w treści Informacji pokontrolnej nie wskazuje żadnych konkretnych okoliczności faktycznych, które mogłyby potwierdzić istnienie powiązań w rozumieniu przywołanej powyżej regulacji.

Należy wskazać, iż w/w przepisów unijnych i krajowych nie można traktować rozszerzająco. **Tymczasem wskazywanie przez IZ, iż związek małżeński Pani [REDAKTOWANO] z [REDAKTOWANO] z pracownikiem Wykonawcy (na etapie wyłaniania Wykonawcy mąż [REDAKTOWANO] nie był dyrektorem działu szkoleń w Grupie Renex) jest naruszeniem w/w regulacji jest niedopuszczalnym wyjściem poza dyspozycje przywołanych powyżej norm prawnych odnoszących się do analizowanego zagadnienia.**

3.1.1.6. Podsumowanie

W konsekwencji, zarówno w świetle przepisów Rozporządzenia 2018/1046, jak i zgodnie z Wytycznymi 2014-2020 oraz przepisami ustawy Pzp, brak jest podstaw faktycznych i prawnych do przyjęcia, że w niniejszej sprawie doszło do wystąpienia konfliktu interesów, w jakiegokolwiek formie.

W niniejszym Projekcie brak jest jakiegokolwiek sytuacji, w której osoby decyzyjne miały interes osobisty lub były związane z podmiotami wskazanymi w treści Informacji pokontrolnej w taki sposób, ażeby miało to wpływ na przeprowadzone postępowania i uprzywilejowanie jednego z wykonawców. Postępowania były bowiem przeprowadzone zgodnie z zasadami w nich obowiązującymi i bez uprzywilejowania danego podmiotu.

Aby można było stwierdzić, że zachodzą takie okoliczności należy przedstawić dowody, że osoba pełniąca określone funkcje przy realizacji projektów pozostawała w jakiegokolwiek relacji mogącej rzutować na jej bezstronność (vide wyrok TSUE z 4 czerwca 2015 r. w sprawie C-538/13 eVigilo Ltd., pkt 41-44). Zgodnie również z orzecnictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego (np. wyrok z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt II GSK 3302/16), domniemanie konfliktu interesów nie może stanowić podstawy do uznania naruszenia prawa bez konkretnych dowodów. Ciężar dowodu w takich sytuacjach zawsze obciąża więc instytucję udzielającą wsparcia i to ona musi wykazać, że konflikt interesów realnie zaistniał lub że istniały przesłanki do jego zaistnienia, zagrażające bezstronnemu i obiektywnemu procesowi decyzyjnemu.

Reasumując powyższe, w realiach analizowanego przypadku brak jest podstaw, w tym prawnych i faktycznych, czego zresztą Instytucja Zarządzająca w żadnej mierze nie naprowadza i nie wyjaśnia, aby twierdzić, że doszło do jakichkolwiek naruszeń lub zachodził konflikt interesów, co uzasadniałoby żądanie zwrotu w wysokości 100% dofinansowania.

Co więcej, przed nałożeniem jakiegokolwiek korekty finansowej lub żądaniem zwrotu środków, Instytucja Zarządzająca jest prawnie zobowiązana do ustalenia stanu faktycznego sprawy (nie jest w tej mierze wystarczające jedynie powołanie się na raport OLAF); przeprowadzenia pełnego, wyczerpującego i rzetelnego postępowania dowodowego; wykazania istnienia

konkretnego naruszenia prawa; a nadto wykazania związku przyczynowego pomiędzy naruszeniem a zakresem korekty.

Dopóki powyższe obowiązki nie zostaną zrealizowane, Instytucja Zarządzająca w ogóle nie posiada podstawy faktycznej ani prawnej do żądania zwrotu środków, ani do nakładania korekty finansowej, w tym zwłaszcza korekty w wysokości 100%.

3.2. Pozostałe zastrzeżenia

3.2.1. Niedopuszczalność żądania zwrotu dofinansowania (przedawnienie)

Dochodzenie zwrotu środków określonych w Informacji pokontrolnej i wezwaniu do zapłaty z dnia 31 marca 2026 roku jest niedopuszczalne z uwagi na przedawnienie tych roszczeń z poniżej wskazanych powodów.

Nieprawidłowość, na którą powołuje się kontrolujący – czemu Beneficjent jednocześnie zaprzecza – mogła nastąpić co najwyżej w dniu wyboru wykonawcy, gdyż tylko w tym momencie mogło dojść do zaistnienia konfliktu interesów w ramach postępowań. Z tego względu należy uznać, że termin przedawnienia w przypadku tej nieprawidłowości należy liczyć od dnia dokonania wyboru wykonawcy.

Tego rodzaju nieprawidłowość nie może być kwalifikowana jako naruszenie o charakterze ciągłym ani rozciągane na okres obowiązywania oraz wykonywania umowy zawartej z wybranym wykonawcą, albowiem czynności realizacyjne mają charakter wyłącznie następczy względem uprzednio przeprowadzonej procedury wyboru wykonawcy.

Podobne uwagi należy odnieść do czynności ustalania kryteriów oceny ofert czy opisu przedmiotu zamówienia. Tu również mamy do czynienia z czynnościami o charakterze jednostkowym, które zostały dokonane na etapie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i które nie mogą być rozciągane na okres obowiązywania umowy, albowiem realizacja umowy z konkretnym wykonawcą miała charakter następczy i nie stanowiła postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Czynności składające się na postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, takie jak dokonanie opisu przedmiotu zamówienia, określenie kryteriów oceny ofert czy wybór wykonawcy mają swoją określoną ramę czasową i materializują się z chwilą ich dokonania.

Podstawowy przepis dotyczący przedawnienia dochodzenia zwrotu środków znajduje się z kolei w art. 3 Rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U.UE.L. z 1995 r. Nr 312 poz. 312, dalej jako: „**Rozporządzenie 2988/95**”), który stanowi, że *okres przedawnienia wynosi cztery lata od czasu dopuszczenia się nieprawidłowości określonej w art. 1 ust. 1.*

Ustawodawca zaś w art. 66a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, dalej jako: „u.f.p.”) przyjął, że zobowiązanie do zwrotu środków przedawnia się z upływem 5 lat licząc od dnia zaistnienia sytuacji w nim określonych.

Co kluczowe, w zakresie terminów przedawnienia przewidzianych w Rozporządzeniu 2988/95 i uregulowaniach krajowych wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości przy okazji wyroku z dnia 6 lutego 2025 roku, sygn. akt C-42/24, gdzie stwierdził, że art. 3 ust. 1 i 3 rozporządzenia nr 2988/95 w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich w związku z zasadą pewności prawa należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniom krajowym ustalającym termin przedawnienia dłuższy niż termin przewidziany w art. 3 ust. 1, z zastrzeżeniem poszanowania zasady proporcjonalności. **Przepisy te stoją natomiast na przeszkodzie uregulowaniom krajowym, które przewidują, że ten termin przedawnienia biegnie od dnia, w którym organy krajowe stwierdziły nieprawidłowość w odniesieniu do przepisów tego rozporządzenia.**

Dalej Trybunał stwierdził, że z samego brzmienia art. 3 ust. 1 i 3 rozporządzenia nr 2988/95 w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich wynika, że ustanawiając ten przepis, prawodawca Unii zamierzał jedynie umożliwić państwom członkowskim wydłużenie terminu przedawnienia w stosunku do terminu przewidzianego w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95, **z wyłączeniem wszelkich zmian momentu rozpoczęcia biegu tego terminu.** Ostatecznie, art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy państwo członkowskie skorzystało z przewidzianej w art. 3 ust. 3 tego rozporządzenia możliwości ustanowienia terminu przedawnienia dłuższego niż czteroletni termin przedawnienia przewidziany w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy wspomnianego rozporządzenia, **to nieprzekraczalny termin przedawnienia** ustalony w tym art. 3 ust. 1 akapit czwarty należy obliczać poprzez odniesienie do tego dłuższego terminu przedawnienia.

Podkreślenia wymaga, że – jak wynika zarówno z przepisów, jak i utrwalonego orzecnictwa sądów powszechnych, administracyjnych i Trybunału Sprawiedliwości – instytucje krajowe nie mogą dowolnie kształtować biegu terminu przedawnienia, ani w sposób dorozumiany przyjmować jego przerwania. Każda ingerencja w bieg terminu musi mieć wyraźną podstawę prawną oraz znajdować odzwierciedlenie w konkretnych, udokumentowanych czynnościach procesowych. W konsekwencji początek biegu terminu przedawnienia należy wiązać z momentem dokonania każdej konkretnej czynności (np. dokonania opisu przedmiotu zamówienia, określenia kryterium oceny ofert, dokonania wyboru wykonawcy), a nie z datą ewentualnego późniejszego wykrycia przez organ rzekomej nieprawidłowości.

W celu dokonania prawidłowej wykładni tych dwóch konkurencyjnych przepisów, o których mowa powyżej, należy odwołać się również do już cytowanego art. 3 Rozporządzenia 2988/95, który posługuje się dwoma różnymi pojęciami: „okres przedawnienia” i „okres wykonania decyzji”.

Artykuł 66a ust. 1 pkt 1 u.f.p. odnosi się do dnia, w którym decyzja, o której mowa w art. 207 ust. 9 (czyli decyzja określająca kwotę przypadającą do zwrotu) stała się ostateczna. **W oczywisty sposób nie może się więc odnosić do „okresu przedawnienia” w rozumieniu Rozporządzenia 2988/95, a zatem do możliwości podjęcia aktu zmierzającego do odzyskania środków, lecz do „okresu wykonania decyzji”, który siłą rzeczy musi obejmować okres po jej wydaniu.**

Zatem art. 66a ust. 1 pkt 1 u.f.p. stanowi przeniesienie na grunt krajowy regulacji zawartej w art. 3 ust. 2, a nie ust. 1 Rozporządzenia 2988/95 i **dotyczy przedawnienia wykonania decyzji o zwrocie, a nie wydania decyzji zobowiązującej do zwrotu środków.**

Powyższe oznacza więc w sposób jednoznaczny, że przy wyliczaniu okresu przedawnienia organ zobowiązany jest do przestrzegania wszelkich zasad, które wprost wynikają bezpośrednio z treści przepisów Rozporządzenia 2988/95, które mają prymat nad regulacją krajową (u.f.p.).

Wobec powyższego wezwanie do zapłaty zostało skierowane po upływie relewantnego terminu przedawnienia, co oznacza, iż nie wywołuje ono skutków prawnych w sferze zobowiązań Beneficjenta, a tym samym kontrolujący (Instytucja Zarządzająca) pozbawiony jest aktualnie podstaw prawnych do dochodzenia jakichkolwiek należności z tego tytułu.

3.2.2. Brak zapewnienia dostępu do pełnego materiału dowodowego.

Informacja pokontrolna opiera się w sposób zasadniczy na ustaleniach Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, przy czym:

- Beneficjent nie został zapoznany z pełną treścią raportu OLAF,
- nie udostępniono materiału dowodowego stanowiącego podstawę ustaleń,
- przedstawiono wyłącznie końcowe wnioski organu, bez ujawnienia ich podstaw faktycznych i prawnych,
- Beneficjent – mimo że pozostaje podmiotem, którego sytuacja prawna jest bezpośrednio kształtowana treścią raportu – nie został przez Instytucję Zarządzającą

poinformowany o wynikach tego raportu ani o sposobie ich wykorzystania w postępowaniu kontrolnym.

Powyższe naruszenia prowadzą do istotnego ograniczenia prawa Beneficjenta do obrony jego interesów prawnych, w tym prawa do odniesienia się do materiału dowodowego oraz skutecznego zakwestionowania ustaleń faktycznych i prawnych.

3.2.3. Naruszenie Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest do zapewnienia przejrzystości oraz rzetelności postępowania kontrolnego, w tym również kontroli prowadzonej w trybie doraźnym (rozdział 10 Wytycznych), a także do zagwarantowania Beneficjentowi realnej możliwości udziału w tym postępowaniu.

Zgodnie też z postanowieniami rozdziału 3 („Warunki ogólne”) Wytycznych w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 (wersja nr 3 i 4), po zakończeniu czynności kontrolnych instytucja kontrolująca zobowiązana jest do sporządzenia informacji pokontrolnej, która następnie podlega przekazaniu podmiotowi kontrolowanemu, wraz z zapewnieniem mu prawa do wniesienia zastrzeżeń co do jej treści.

Nie jest to możliwe w sytuacji, gdy:

- zasadnicza część materiału dowodowego tj. raport OLAF pozostaje nieujawniona,
- Beneficjent nie zna podstaw faktycznych ustaleń,
- brak jest informacji o treści i zakresie zarzutów wynikających z raportu OLAF.

3.2.4. Naruszenie ustawy wdrożeniowej z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020.

Brak ujawnienia raportu OLAF oraz pełnego materiału dowodowego, na którym organ oparł swoje ustalenia, stanowi naruszenie przepisu art. 25 ust. 1 i 2 w/w ustawy wdrożeniowej. Prowadzi to bowiem do sytuacji, w której Beneficjent zostaje pozbawiony realnej możliwości odniesienia się do zarzutów, weryfikacji ich podstaw faktycznych oraz skutecznego przedstawienia stanowiska obronnego.

Reasumując powyższe ustalenia i argumentację należy jednoznacznie wskazać, że Beneficjent skutecznie wykazał brak podstaw faktycznych i prawnych do zakwestionowania prawidłowości realizacji projektu „Siła kwalifikacji”, a tym samym brak podstaw do uznania, iż doszło do wystąpienia nieprawidłowości w rozumieniu przepisów prawa krajowego oraz unijnego. W konsekwencji, ustalenia zawarte w Informacji pokontrolnej nr 1 z dnia 31 marca 2026 r. należy uznać za niezasadne, a żądanie zwrotu środków wypłaconych Beneficjentowi w ramach projektu – za nieuprawnione. Beneficjent wnosi o odstąpienie od żądania zwrotu dofinansowania w łącznej kwocie 1.440.070,77 złotych oraz o uznanie wszystkich wydatków poniesionych w ramach projektu za kwalifikowalne.